

Specialeansøgning

Region Midtjylland

Vedr. speciale:

Patologisk anatomi og cytologi

Dato: 27. maj 2009

1 Generelle overvejelser i forhold til specialet

1.1 Generelle overvejelser over den planlagte organisering af akutområdet i forhold til specialet

Med akutplan for Region Midtjylland er det fastlagt, at der skal være fælles akutmodtagelser 5 steder i regionen – på Regionshospitalet Horsens, Regionshospitalet Randers, Regionshospitalet Viborg, Hospitalsenheden Vest, og Århus Universitetshospital, Århus Sygehus.

Tilstedeværelse af specialet patologisk anatomi og cytologi er imidlertid ikke påkrævet på matrikler med fælles akutmodtagelser.

Der vil i overensstemmelse med hospitalsplanen for Region Midtjylland fortsat være patologiske afdelinger fire steder i regionen: Regionshospitalet Randers, Regionshospitalet Skive, Hospitalsenheden Vest (Regionshospitalet Holstebro), samt på Århus Universitetshospital, Århus Sygehus.

1.2 Generel beskrivelse af og overvejelser over sammenhængen i specialet på tværs af funktionsniveauer

Planlægningen af placeringen af de lægefaglige specialer i Region Midtjylland tager udgangspunkt i regionens hospitalsplan. Hospitalsplanen udstikker blandt andet de overordnede linjer for beslutninger om samling af funktioner og udvikling af stærke faglige miljøer i Region Midtjylland.

I henhold til hospitalsplanen varetages det patologiske speciale på hovedfunktionsniveau på Regionshospitalet Randers, Regionshospitalet Skive, Hospitalsenheden Vest og på Århus Universitetshospital, Århus Sygehus.

Der ansøges om placering af regionsfunktioner på Århus Universitetshospital, Århus Sygehus og Regionshospitalet Randers.

Der ansøges om placering af højt specialiserede funktioner på Århus Universitetshospital, Århus Sygehus.

1.3 Generel beskrivelse af og overvejelser over sammenhængen til andre specialer

Patologisk anatomi og cytologi er et tværgående diagnostisk speciale. Varetagelse af specialet på hovedfunktionsniveau sker i samarbejde med de fleste kliniske specialer.

Der er et tæt samarbejde mellem afdelingerne samt mellem afdelingerne og praktiserende speciallæger. Der er hyppige klinisk-patologiske konferencer og MDT-møder inden for de fleste fagområder.

1.4 Implementering

De funktioner, der ansøges om, er allerede placeret på de ansøgende hospitaler. Der vil således ved godkendelse af ansøgningerne være tale om, at nuværende praksis videreføres.

1.5 Udvikling og fremtidsplaner

Det bemærkes, at patologien i regi af Hospitalsenheden Viborg i dag er placeret på matriklen i Skive. Det er med hospitalsplanen besluttet, at patologien flyttes fra Regionshospitalet Skive til Regionshospitalet Viborg.

Den afgørende udfordring for det patologiske speciale i den kommende årrække er manglen på speciallæger i patologi. Det er derfor afgørende vigtigt, at der fokuseres på rekrutterings- og fastholdelse af speciallæger i patologi, opgaveglidning samt indførelse af ny arbejdsbesparende/tidsbesparende teknologi indenfor det patologiske speciale. Det kan i planperioden forudses, at der kan blive mulighed for yderligere samling af specialet.

Opmærksomheden henledes på, at der i forlængelse af hospitalsplanen skal gennemføres en udredning af laboratorieområdet med henblik på samordning af laboratoriefunktioner.

Det vil samtidig være vigtigt, at der sker en løbende justering og tilpasning af den konkrete opgavefordeling mellem de patologiske institutter i regionen. Det er således i den aktuelle mangelsituation vigtigt, at speciallægeressourcerne udnyttes optimalt i regionen.

.

2 Specialets hovedfunktionsniveau

2.1 Generel beskrivelse af og overvejelser over den planlagte organisering af hovedfunktionerne i specialet

Der er, jf. hospitalsplanen for Region Midtjylland 4 patologiske afdelinger i regionen, som varetager hovedfunktioner:

- Regionshospitalet Randers
- Regionshospitalet Skive
- Hospitalsenheden Vest, (Holstebro)
- Århus Universitetshospital, Århus Sygehus

2.2 Generel beskrivelse og overvejelser over opfyldelsen af anbefalinger til varetagelsen af hovedfunktioner i specialet

De patologiske afdelinger på Regionshospitalet Randers, Regionshospitalet Skive, Hospitalsenheden Vest, Holstebro samt Århus Universitetshospital, Århus Sygehus opfylder alle anbefalingerne til behandling på hovedfunktionsniveau.

2.3 Eventuelt vedr. hovedfunktioner i specialet

For så vidt angår screening for livmoderhalskræft i Region Midtjylland planlægges det, at Regionshospitalet Randers får det regionale ansvar for registrering, præparering og automatiseret screening af alle Region Midtjyllands celleprøver fra livmoderhalsen, mens selve den diagnostiske lysmikroskopiske undersøgelse skal ske på regionens respektive patologiske institutter ved såkaldt *guided screening*. Ligeledes vil Regionshospitalet Randers udføre den af Sundhedsstyrelsen anbefalede HPV-test på relevante prøver fra livmoderhalsen for hele Region Midtjylland.

Denne organisering planlægges indført i forlængelse af implementeringen af Sundhedsstyrelsens anbefaling ”Screening for livmoderhalskræft” fra 2007, der opstiller opdaterede anbefalinger for screeningsprogrammet.

3 Specialets regionsfunktionsniveau

3.1 Overvejelser over den planlagte organisering af regionsfunktionerne i specialet

Der ansøges om varetagelse af regionsfunktioner på Århus Universitetshospital, Århus Sygehus og på Regionshospitalet Randers.

3.2 Befolkningsunderlag

Der varetages regionsfunktioner på i alt tre matrikler i Region Midtjylland, afhængigt af funktionen. Befolkningsunderlaget vil variere på tværs af funktioner, jf. bilag 2 b.

3.3 Overvejelser over opfyldelsen af krav til varetagelsen af regionsfunktioner i specialet

Århus Universitetshospital, Århus Sygehus opfylder specialevejledningens krav for patologisk anatomi og cytologi til varetagelse af regionsfunktioner i overensstemmelse med Sundhedsstyrelsens specialevejledning.

Patologisk Institut på Århus Universitetshospital, Århus Sygehus er lokaliseret på to matrikler, Nørrebrogade og Tage-Hansens Gade.

Regionshospitalet Randers opfylder kravene til varetagelse af regionsfunktioner i specialet.

3.4 Formaliseret samarbejde

Region Midtjylland søger om følgende regionsfunktion på Regionshospitalet Skive i et formaliseret samarbejde med Århus Universitetshospital, Århus Sygehus:

- Foster- og spædbørnsobduktioner

Region Midtjylland ansøger om følgende regionsfunktioner på Regionshospitalet Randers varetaget i et formaliseret samarbejde med Århus Universitetshospital, Århus Sygehus:

- Diagnostik af interstitielle lungesygdomme
- Diagnostik af hepatologiske sygdomme
- Foster- og spædbørnsobduktioner
- Hæmatopatologisk diagnostik (det betragtes som væsentligt at kunne fortsætte med at varetage denne funktion såvel som diagnostik af forstørret lymfeknude i samarbejde med Hæmatologisk Afsnit på Medicinsk Afdeling)

3.5 Eventuelt vedr. regionsfunktioner i specialet

4 Specialets højt specialiserede niveau

4.1 Overvejelser over den planlagte organisering af højt specialiserede funktioner i specialet

Region Midtjylland søger om at samtlige højt specialiserede funktioner undtagen funktionen ”Øjenpatologi” varetages på Århus Sygehus, Århus Universitetshospital. Funktionen ”Øjenpatologi” varetages på Rigshospitalet.

4.2 Befolkningsunderlag

Befolkningsunderlaget for de højt specialiserede funktioner i regionen er 1,2 mio. samt på landsdelsniveau 1,8 – 2,5 mio. og landsplan 5,5 mio.

4.3 Overvejelser over opfyldelsen af krav til varetagelsen af højt specialiserede funktioner i specialet

Århus Universitetshospital, Århus Sygehus opfylder specialevejledningens krav for patologisk anatomi og cytologi til varetagelse af højt specialiserede funktioner.

Patologisk Institut er lokaliseret på to matrikler, Nørrebrogade og Tage-Hansens Gade.

4.4 Formaliseret samarbejde

Region Midtjylland søger ikke funktioner i et formaliseret samarbejde.

4.5 Eventuelt vedr. højt specialiserede funktioner i specialet

Transplantationspatologi

Århus Universitetshospital, Århus Sygehus har stor erfaring og aktivitet inden for transplantationspatologi, specielt vedr. hjerte- og nyretransplantationer. Men også for lungetransplantationer, levertransplantationer og allogene knoglemarvstransplantationer. Disse patienter transplanteres på Rigshospitalet, men kontrolleres efterfølgende på Århus Sygehus. Vedr. allogene knoglemarvstransplantationer påbegynder Århus selv at udføre disse i foråret 2009.

Metaboliske knoglesygdomme

Patologisk Institut på Århus Universitetshospital, Århus Sygehus har i en årrække haft tradition for højt specialiseret diagnostik og forskning vedr. metaboliske knoglesygdomme med et optageområde svarende til en stor del af Danmark og Sverige. Arbejdet sker i et tæt samarbejde mellem Patologisk Institut, Medicinsk Endokrinologisk Afdeling, Reumatologisk Afdeling, Retsmedicinsk Institut og Anatomisk Institut (der huser hårdtvævslaboratoriet). Medicinsk Endokrinologisk Afdeling søger om højt specialiserede funktioner vedr. diagnostik og behandling af sjældne knoglesygdomme.

Diagnostik af medicinske hjertesygdomme

Patologisk Institut har stor erfaring og ekspertise i patologidiagnostik vedr. iskæmisk hjertesygdom, toksiske og inflammatoriske samt genetisk betingede cardiomyopier, tumorer, hjertesygdomme, medførte hjertelidelser og lidelser i de store kar.

Maligne børnetumorer

Børnetumorerne omfatter især børneleukæmier, nyretumorer, knogle- og bløddelsneoplasier samt tumorer i hjerne- og nervesystemet. Patienterne behandles hyppigst på Pædiatrisk Afdeling, Skejby, Ortopædkirurgisk Afdeling og Neurokirurgisk Afdeling.

Diagnostik af knogle- og bløddelsneoplasier

Århus Sygehus, Ortopædkirurgisk Afdeling og Onkologisk Afdeling rummer tilsammen et stort center for bløddelssarcomer med optageområde svarende til Jylland og Fyn. Forfinet patologidiagnostik involverende moderne molekylære biologiske metoder er en forudsætning for korrekt karakterisering og behandling af disse sygdomme. Alle disse metoder beherskes af Patologisk Institut.